

законодавства, вагоме місце цивільного права та інституту інтелектуальної власності в урегулюванні інформаційних відносин.

Список використаних джерел:

1. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки: Закон України від 09.01.2007 // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – № 12. – ст. 102.
2. Костецька Т.А. Інформаційне право України; навч. посіб. / Т.А.Костецька. – К.: - Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. – 170 с.
3. Цимбалюк В.С. Інформаційне право (основи теорії і практики). [Монографія] / В.С.Цимбалюк. – К.: «Освіта України», 2010. – 388 с.
4. Панова І.В. Інформаційне право: теоретичні засади формування, становлення та утвердження в системі права України / І.В.Панова // Митна справа. – 2011. – № 4(76). – С. 340–345.
5. Кохановська О.В. Цивільно-правові проблеми інформаційних відносин в Україні: Автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03 / О. В.Кохановська ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2006. –34 с.
6. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992: в редакції Закону від 13.01.2011 // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – ст. 313.
7. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р.: за станом на 19.01.2013 // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№ 40-44. – Ст. 356.
8. Марущак А.І. Пріоритети розвитку інформаційного права України / А.І.Марущак // Інформація і право. – 2011. – № 1(1). – С. 20-25.

ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Касян Людмила Іванівна,

студентка

Черкаського національного університету

імені Богдана Хмельницького

Перехід до інформаційної економіки нерозривно пов'язаний з бурхливим розвитком електронних засобів зв'язку, новітніх цифрових технологій, які істотно скорочують терміни відтворення інформації, забезпечують можливості її використання, внесення змін та швидкого постачання інтелектуальних продуктів споживачам.

На думку сучасних дослідників, широке використання Інтернету у сфері інтелектуальної власності породжує не лише нові можливості, а й низку проблем щодо ефективного захисту та охорони прав інтелектуальної власності.

Актуальність порушеної теми полягає у тому, що існує потреба у вирішенні проблем, пов'язаних з порушенням прав на об'єкти інтелектуальної власності в Інтернеті. Причиною є полегшення доступу до цих об'єктів через поширення комп'ютерних комунікацій. Це можна вважати позитивним явищем, тому що відкриває нові можливості для поліпшення освіти, духовного, культурного та інтелектуального розвитку. Однак багато хто зловживає цими можливостями.

Вивченню захисту об'єктів права інтелектуальної власності в Інтернеті присвячено напрацювання таких дослідників, як О. Арданов, О. Гуменюк, М. Денисюк та інші. Водночас, незважаючи на достатній об'єм досліджень, ця проблема й досі залишається невирішеною.

У сучасних умовах практично всі об'єкти права інтелектуальної власності можуть бути використані в мережі Інтернет: це і об'єкти авторського права і суміжних прав, комерційні позначення, а також результати науково-технічної творчості. Говорячи про специфіку юридичного захисту прав, необхідно відзначити, що об'єкти права інтелектуальної власності використовуються в мережі переважно в якості контенту веб-сайтів і розпізнавальної частини доменних імен. Так, якщо в доменних іменах використовуються торговельні марки та фірмові найменування, меншою мірою – географічні позначення, то в контенті веб-сайту може бути використано практично все.

Найбільш застосовними механізмами захисту прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет є захист прав у судовому порядку, в адміністративно-правовому порядку, а також – самозахист прав. Згадані способи захисту прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет зумовлені насамперед специфікою мережевого простору, а саме: формою і способами поширення інформації, територією її поширення, швидкістю обміну даними і зміни контенту веб-сайтів, обмеженим доступом до інформації про дійсний реєстрант доменного імені, власника веб-ресурсу або про особу, яка розмістила неправомірний контент. Ця специфіка часто позначається на особливостях доказової бази правопорушень у мережі, а також у суб'єктному складі учасників конфлікту [1].

У сучасних дослідників не склалося єдиної думки щодо вирішення зазначених проблем. Можна виокремити принаймні три підходи до

розв'язання проблем охорони та захисту інтелектуальної власності в мережі Інтернет.

1. Охорона прав на об'єкти права інтелектуальної власності в Інтернеті є недоцільною, оскільки інформація за своєю сутністю радикально відрізняється від традиційних благ. На думку прихильників цієї позиції, процес поширення інтелектуальних продуктів через мережу Інтернет не піддається контролю та регламентації, відтак усе більшого значення набуває система безкоштовного розповсюдження програмного забезпечення з подальшим платним обслуговуванням та надаванням різного роду інформаційних послуг.

2. Охорона прав на об'єкти права інтелектуальної власності в Інтернеті традиційними способами неможлива, відтак виникає об'єктивна необхідність у створенні нового інституційного середовища у цій сфері. Наголошуючи на тому, що власність взагалі втрачає будь-яке значення в інформаційному суспільстві (суспільстві знань), відомі західні дослідники стверджують, що на відміну від традиційного суспільства, у якому гарантією захисту виступало право, в інформаційній економіці основну роль відіграють моральні норми. Прихильники такого підходу звертають увагу на зміни у людській психології, системі мотивацій, переваг, норм поведінки та акцентують увагу на виникненні нової «інформаційної» моралі, в якій доступ до інформації отримує етичне значення. Відтак кожна особистість виявляє зацікавленість не лише у власних знаннях, а й у доступі до цих знань всіх членів суспільства.

3. Охорона прав на об'єкти права інтелектуальної власності необхідна. Її можна здійснювати традиційними способами, шляхом внесення необхідних змін у національне та міжнародне законодавство [3].

Не менш значущою проблемою, як уже вказувалося вище, є конфлікт доменних імен і товарних знаків у глобальній інформаційній мережі. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» дає визначення доменного імені як імені, що використовується для адресації комп'ютерів і ресурсів в Інтернеті та закріплює право суб'єкта на торговельну марку використовувати її в Інтернеті, зокрема як доменне ім'я. Однак спеціальне регулювання відносин у сфері доменних імен законодавством України не забезпечується.

Відповідно до ст. 41 Конституції України, кожен має право володіти, користуватися, розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Стаття 54 Основного Закону гарантує громадянам свободу літературної, наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав,

моральних і матеріальних інтересів, які виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності. Стверджується, що кожен громадянин має право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності; ніхто не може використовувати або поширювати їх без його згоди, за винятками, встановленими законом. На реалізацію цих норм повинні спрямовуватися всі можливі зусилля держави, адже власність – основа демократичного суспільства [3, 4].

Таким чином, для вирішення проблем захисту об'єктів права інтелектуальної власності в Україні зроблені деякі кроки щодо законодавчого врегулювання використання об'єктів права інтелектуальної власності в Інтернеті, прийняті та існують Закони «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на промислові зразки», «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем», «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», «Про авторське право і суміжні права», «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм». Також Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України з питань інтелектуальної власності», у ньому внесено зміни до деяких законодавчих актів України щодо використання об'єктів інтелектуальної власності в Інтернеті.

Список використаних джерел:

1. Інтелектуальна власність та Інтернет: труднощі взаємоіснування. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.kisilandpartners.com/ukr/knowledge/articles/1096/>
2. Інтелектуальна власність в епоху Інтернету. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://pidruchniki.ws/19310710/ekonomika/intelektualna_vlasnist_epohu_internetu
3. Цивільний Процесуальний кодекс України. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>
4. Інтелектуальна власність та Інтернет: нові можливості чи нові проблеми. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://ua-referat.com/Інтелектуальна_власність_в_мережі_Інтернет